

CLAUDIA
PIÑEIRO

Betty Boop

*Toledo
Cristina*

CLAUDIA PIÑEIRO

Betty Boop

Hispaania keelest tõlkinud Maria Kall

*Toledo
kirjastus*

Originaal:

Betibú © Claudia Piñeiro, 2010

c/o Schavelzon Graham Agencia Literaria, S.L.

www.schavelzongraham.com

Väljaandmist on toetanud Eesti Kultuurkapital ja Argentiina Vabariigi välisministeeriumi tõlketoetuste programm „Sur“
Obra editada en el marco del Programa „Sur“ de Apoyo a las Traducciones del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto de la República Argentina

EESTI KULTUURKAPITAL

Toimetanud Piret Pöldver

Kujundanud Allan Kukk

Tõlke autoriõigused: Maria Kall ja Toledo kirjastus, 2016

www.toledo.ee

ISBN 978-9949-9758-6-0 (trükis)

ISBN 978-9949-9758-7-7 (e-raamat)

Trükitud Greif OÜ trükikojas

Kõigile minu sõbrannadele, lihtsalt niisama

Silvina Frydmanile ja Laura Novoale,
nemad ja mina teame, miks

(...) ajalehes ilmuvates politseilugudes jutustab ta lugejale, mis juhtus ja kuidas, kuid alati jõuab ta kohale pärast kaklust või roima, ta peab selle oma kujutluses tunnistuste ja asitõendite abil taaslustama. Tänapäev ei ole lugu kordagi hargnenud tema silme all ega ole ohvri karje ulatunud tema reporterikõrvu.

Antonio Di Benedetto, „Kutsumuse puudumine“ („Selged jutud“)

Mikroskoopiline tolm, mida peidavad meie riided ja kehad, on meie käikude ning kohtumiste tummad, vankumatud ja ustavad tunnistajad.

Edmond Locard, „Traktaat kriminalistikast“

Lugu jätkub, võib edasi minna, on erinevaid oletusi, kõik on lahtine, lugu vaid katkeb. Uurimine ei jõua lõpule, ei saagi lõppeda. Tuleks välja mõelda uus kirjandusžanr: paranoiline kirjandus. Kõik on kahtlusalused, kõik tunnevad, et neid jälitatakse.

Ricardo Piglia, „Õine märklaud“

1.

Esmaspäeviti kulub La Maravillosa *country club*'i sisenemiseks kõige rohkem aega. Näib, nagu ei lõppeks koduabilistest, aednikest, ehitajatest, torulukkseppadest, puuseppadest, elektrikutest, gaasispetsialistidest ja muudest töolistest koosnev järjekord iial. Gladys Varela teab seda. Seepärast vannubki ta tulist kurja, jõudes tókkepuu taha, millel ripub silt „Teenindav personal“ ning kus temast eespool seisab vähemalt viisteist või kakskümmend inimest, kes samuti püüavad sisse pääseda. Ta kirub, et ei laadinud magnetkaarti, mis tagaks sissepääsu väljaspool järjekorda. Kuid paraku aegub kaart iga kahe kuu tagant ning kaardi laadimiseks vajalikke toiminguid saab teha vaid aegadel, mis kattuvad tema tööaegadega härra Chazarreta juures. Ning härra Chazarreta iseloom pole just kiita. Või vähemasti ei ole kiita tema näoilme, mis ajab Gladysele hirmu peale. Gladys ei tea, kas ilme, millega Chazarreta teda vaatab, peidab endas sünget meelt, ükskõiksust või lihtsalt sõnaahtrust. Kuid mis see ka ei oleks, on see igal juhul põhjuseks, miks Gladys ei ole kordagi sõandanud end varem vabaks küsida või lipata tööajast valvelauda sissepääsukaarti laadima. Kõik tollesama näoilme pärast, millega Chazarreta teda vaatab. Või siis ei vaata, sest õigupoolest vaatab Chazarreta teda ha-

ruharva. Milleks teda vaadata? Teda. Chazarreta vaatab ebamääraselt ümberringi, vaatab justkui aeda või tühja seina. Ning alati pahura ilmega, tõsiselt, justkui vihaselt. Samas kõike juhtunut arvesse võttes on see ka mõistetav. Õnneks on Gladysel kaasas allkirjastatud sissepääsuluba. Niisiis tuleb seista sabas, mida ta ka teeb, kuid mitte keegi ei hakka härra Chazarretale helistama, et too annaks loa Gladys suletud asumisse sisse lasta. Härra Chazarretale ei meeldi, kui teda äratatakse, ning sageli magab ta kaua. Sageli heidab ta magama suvalisel ajal. Ja võtab napsu. Tublisti. Gladys vähemalt arvab nii või kahtlustab. Sest tihti leiab ta sealt, kus Chazarreta eelmisel õhtul unne vajuks, klaasi või viskipudeli. Mõnikord magamistoast. Teinekord elutoast, rõdult või nende maja ülakorrusel asuvast kinotoast. Õieti mitte nende, vaid tema, sest peale naise surma elab härra Chazarreta ükski. Kuid selle kohta, naise surma kohta, Gladys küsimusi ei esita, temal ei ole sellega asja ega saagi olla. Talle piisab uudistesaaetes nähtust. Kuulujutud ei lähe talle korda. Gladys on majas töötanud kaks aastat ning naise surmast on möödunud kaks ja pool või kolm. Vist ikka kolm. Sest nõnda talle räägiti, täpset kuupäeva Gladys ei mäleta. Tema täidab härra Chazarreta majas tööülesandeid. Ning mees maksab korralikult ja õige ajaks ega tee numbrit, kui Gladys mõne klaasi puruks pillab, riideeseme pesuvalgendiga ära rikub või koogi veidi kõrbema laseb. Ainult üks kord tegi härra Chazarreta numbri, suure numbri, see oli siis, kui kaduma läks üks foto, kuid hiljem sai härra aru, et see ei olnud Gladyse süü, ning koguni tunnistas oma eksimust. Vabandust ta küll ei palunud, kuid tunnistas Gladysele, et tema süü see ei olnud. Siis andis Gladys Varela mehele andeks, kuigi too andeks ei palunud. Ning Gladys püüab juhtumit mitte enam meenutada. Sest pole ju mõtet an-

deks anda, kui asja peast minema ei pühi, arwab Gladys. Ja näoilme ei ole tal – Chazarretal – kiita, kuid saab siis seda ülemusele ette heita. Pealegi kui ümberringi on nõnda palju häda ja viletsust.

Järjekord liigub edasi. Keegi naine protestib, sest ma-jaomanik ei anna talle sissepääsuluba. Mispärast? karjub naine. Kelleks ta end õige peab? Mingi ligase juustu pärast selline jama? Kuid Gladys ei kuule, mida valvur luugi tagant lärmaka naise küsimustele vastab. Nüüd tuleb fuuriaks kehastunud naine Gladyse juurde. Gladysele meenub, et ta tunneb naist, kas siseliini bussist või on nad koos esimestest majadest mööda kõndinud, seda Gladys ei tea, kuid naine on tuttav, ta on teda varem näinud. Enne Gladyst on veel kolm meest, kes paistavad olevat omavahel sõbrad või tuttavad või lihtsalt töökaaslased. Ühel kolmest võtab asjaajamine kauem aega, sest tema ei ole registreeritud kantud. Mehelt küsitakse dokumenti ning temast tehakse foto, jalgratas saab numbriga plommi, et mees väljuks hiljem sama rattaga, millega sisenes. Samuti helistatakse omanikule, kes peab sissepääsuks loa andma. Enne kui mees sisse lubatakse, märgitakse üles tema jalgratta mark ja värv ning võetakse kummijalg ning Gladys imestab endamisi, milleks neil veel plommi on tarvis. Äkki juhuks, kui jalgrattaga siseneja peaks leidma sama marki, kuid uuema ja paremas seisukorras sõiduvahendi ning püüdma sellega väljuda? Selleks läheks vaja liiga palju õnne. Rohkem kui palindroomnumbriga lotopileti leidmiseks või bingos täismängu võitmiseks. Kuid mehed plommi üle ei kurda, nad ei esita ka küsimusi. Nii lihtsalt käib, sääraseid on mängureeglid. Tuleb leppida. Ja mõnes mõttes parem ongi, leiab Gladys, sest nii saab igäüks lahkudes tõestada, et tal ei ole kaasas midagi võõrast, et ta on korralik inimene. Parempu pangu kirja, mitte

ärgu tulgu hiljem heast peast süüdistama. Nõnda mõtleb parajasti Gladys, et ärgu tulgu hiljem heast peast süüdistama, kui tema juurde astub naine, kes paar minutit varem sabas lärmi löi. Kui mõni tööots silma hakkab, anna mulle teada, ütleb naine. Ning Gladys ütleb, et küllap ta annab. Mispeale naine näitab oma mobiiltelefoni ja palub: Pane number kirja. Gladys võtab dressipluusi taskust telefoni ja vajutab naise ütlemise järgi klahve. Naine palub Gladysel endale helistada ja kõne katkestada, nii jääb Gladyse number ka tema telefoni. Ta küsib Gladyselt nime. Gladys, vastab tema. Anabella, ütleb naine, pane kirja: Anabella. Ning Gladys salvestab numbri ja nime. Enam naine ei käratse, raevu asemele on asunud midagi muud. Segu vimmast ja saatusega leppimisest. Naine vahetab numbreid ka teiste järjekorras seisjatega ning seejärel lahkub vaikselt.

Kui järg jõuab Gladys Varelani, ulatab ta valvurile paberit. Valvur sisestab andmed arvutisse ning Gladys näeb, kuidas ekraanile ilmub tema nägu. Pilt üllatab teda, ta näeb välja noorem, kõhnem ning juuksed tunduvad heledamad; Gladysele meenub, et ta oli päev enne tööle asumist juukseid pleegitanud. Sellest pole kuigi palju aega möödunud. Valvur vaatab pilti ning seejärel teda, kaks korda järjest; siis lubab ta Gladyse sisse. Mõni meeter edasi palub teine valvur tal avada käekoti. Paluda pole vajagi, Gladys – nagu ka iga teine sabas seisja – teab, kuidas asjad käivad. Ta püüab kotti avada, kuid tõmbluuk tõrgub ja kipub takerduma, ta sikutab tugevamini, kuni lukk annab järele. Valvur sobrab Gladyse kotis, et näha, mis seal on. Gladys palub sissepääsu-formulari isiklike asjade lahtrisse märkida dressipluusi taskus oleva mobiiltelefoni ning käekotis leiduva telefonilaadija ja paari sandaale. Gladys näitab asjad valvurile ette. Valvur paneb kõik kir-

ja. Ülejäänu on tühi-tähi: pabertaskurätikud, kleepuvad karamellid, rahakott dokumentide ja viiepeesose rahatähega, mündid tagasisõidu bussipileti jaoks, koduvõtmed, kaks hügieenisidet. Seda kõike pole vaja kirja panna, kuid mobiiltelefon, laadija ja sandaalid küll. Ma ei taha hiljem probleeme, ütleb ta valvurile. Valvur ulatab talle täidetud formulari. Gladys pistab selle rahakotti dokumentide vahele, tõmbab kotiluku jõuga kinni ja hakkab minema.

Tema ees kõnnivad kolm meest, kes temaga koos sabas seisid. Nad tõuklevad omavahel, viskavad nalja, naeravad. Uustulnuk lükkab ratast käekõrval, et minna koos teistega ja juttu puhuda. Gladys lisab sammu, tol esmaspäeval venis järjekord tavalisest kauem. Ta möödub meestest. Üks neist hõikab tere, kuidas läheb. Gladys ei tunne meest ja mees teab seda, kuid sellegipoolest tervitab Gladys vastu. Päris kena mees, mõtleb ta, ja kui ta juba sisse lasti, siis järelikult on tal ka töö. Seda ei mõtle Gladys mitte enda pärast, sest tema on abielus, ta mõtleb lihtsalt niisama. Nägemist, ütleb mees, kes on jäänud juba selja taha. Nägemist, vastab Gladys ja lisab veelgi sammu ning vahemaa meestega üha kasvab.

Golfväljaku juurde jõudnud, pöörab Gladys paremale ja mõne meetri pärast veel kord paremale. Chazarreta maja on vasakult viies, kohe pärast paju. Gladysele on teekond pähe kulunud. Samuti teab ta peast, millise ukse Chazarreta on lahti jätanud, et Gladys kella helistamata sisse pääseks – selle, mille kaudu siseterrassilt kööki pääseb. Enne sisenemist võtab ta eeskojast ajalehed: La Nación ja Ámbito Financiero. Järelikult Chazarreta magab veel. Kui ta ei magaks, oleks ta ajalehed ise üles toonud, et neid hommikusöögi kõrvale lugeda. Gladys heidab pilgu La Nacióni esiküljele, libiseb üle suure

pealkirja, mis räägib presidendi viimasest varade deklaratsioonist, ning jääb peatuma värvifotol, mille alt võib lugeda: Boedo tänaval põrkas kokku kaks bussi – kolm surnut ja neli raskelt vigastatud. Teadmata miks, ilmselt surnute pärast, teeb ta ristimärgi. Või hoopis raskelt vigastatute pärast, et ka nemad ei sureks. Siis paneb Gladys ajalehed köögilauale. Ta läheb triikimisruumi, riputab asjad seinakappi ning tõmbab selga tööriided. Peab härra Chazarretale ütleva, et uusi oleks vaja; nüüd, kus Gladys on kaalus juurde võtnud, on kitli nõõbid hakanud rinna kohalt kiskuma ja pesu kuivama riputades soonib kaenla alt. Kui härra Chazarreta tahab – nagu ta ise esimesel tööpäeval ütles –, et Gladys alati vormi kannaks, peab ta ise selle eest vastutama. Gladys heidab pilgu pesukorvi ja näeb, et triikida pole suurt midagi. Chazarreta on paras pedant ning harilikult toob ta nädalavahetuseks nõõrile kuivama jäetud pesu sisse, kuid Gladys kiikab igaks juhuks tagaõue, ega midagi nõõrile rippuma ei ole jäänud. Seejärel peseb ta puhtaks kraanikausis silma hakanud mustad nõõud. Ning võtab ette kõige ebameeldivama töö – tualettruumid –, et sellega rutem ühele poole saada.

Nagu Gladys arvaski, on Chazarreta kogu pesu sisse toonud. Kraanikausis ei paista kuigi palju nõõsid: Chazarreta on vahepeal kas nõõsid pesnud või väljas söõmas käinud. Gladys asetab taldrikud, klaasi ja söõgiriistad köõgiritile nõõguma, et need mustast marmorist lauaplaadilt maha ei libiseks. Seejärel toob ta pesuruumist põrandakuivataja ning ämbri puhastusvahendite, kaltsu ja kummikinnastega. Koridoris elutoast möõdudes märkab ta, et Chazarreta istub rohelises samettugitoolis. See massiivne kõõge seljatoega tugitool on Chazarreta lemmiktool, kahtlustab Gladys. Tool on põõratud parki avaneva akna poole. Kuid täna hommikul on kardinad

alles akna ees, mis tähendab, et Chazarreta ei istunud tugitooli mitte selleks, et parki imetleda, vaid lösutab seal juba eile õhtust saadik. Ehkki Gladys kõrge seljatoe varjust poolhämarias meest ei näe, reedab Chazarreta sealoleku tooli kõrval rippuv vasak käsi ning käe all puitparkettpõrandal ümber kukkunud klaas ja sellest välja voolanud viski.

Tere hommikust, tervitab Gladys, möödudes ülakorusele minnes mehe selja tagant. Ta ütleb seda tasakesi, parajasti nii vaikselt, et Chazarreta kuuleks, kui ta ärkvel on, kuid ei ärkaks, kui alles magab. Chazarreta ei vasta. Magab peatäit välja, mõtleb Gladys ning jätkab teekonda. Kuid enne trepini jõudmist hakkab ta kahetsema. Õigem on kõigepealt ära kuivatada viskiloik, et see vahatatud parketti pikalt ei niisutaks, muidu tekib pärast hele laik, mille maha saamiseks tuleb näha kurja vaeva ja põrand mitu korda üle vahatada. Ning Gladysel ei ole mingit tahtmist alustada nädalat põranda vahatamisega. Ta läheb tuldud teed tagasi, võtab ämbrist kaltsu, kummardab, tõstab üles klaasi, kuivatab samettooli kõrval oleva viskiloigu ning liigub lapiga veidi edasi. Kuid kohe satub lapp järgmisse loiku, tumedasse vedelikku, ta ei tea, mis see on; Gladys paneb lapi kiirelt käest, et niiskus läbi ei imbuks; siis aga puudutab vedelikku – ettevaatlikult, nimetissõrmega: see on kleepjas. Äkki veri? küsib Gladys endamisi, suutmata seda uskuda. Ta tõstab pilgu ja vaatab Chazarretat. Seal ta istub, otse tema ees, kõri läbi lõigatud. Lõige läbib kaela puhtalt ning see avaneb justkui täiuslike huultega suu. Gladys ei tea, mida täpselt ta avast näeb, sest punetav liha, vere, kudede ja torude mass kutsub temas esile säärase iiveldushoo, et ta sulgeb silmad ja tõstab samal ajal näo ette ka käed, nagu jääks üksi silmade sulgemisest mITTenagemiseks väheks.

Samal ajal avaneb ta suu, et tuua kuuldavale sumbunud karje.

Ometi möödub iiveldus kiirelt, tehes ruumi hirmule. Hirmule, mis ei naeluta teda mitte paigale, vaid sunnib tegutsema. Seepärast võtab Gladys Varela käed näo eest, sunnib end silmi avama, tõstab taas kord pilgu, vaatab lõhestatud kaela, Chazarreta veriseid riideid, nuga süles lebavas paremas käes ning tühja viskipudelit käetoe kõrval. Pikemalt mõtlemata tormab Gladys röökides tänavale. Ta röögib vahet pidamata, valmis röökima nii kaua, kuni keegi teda kuuleb.